

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- تولیدکنندگان از چه راه‌هایی می‌توانند درآمد خود را افزایش دهند؟ ۳ مورد را نام ببرید.

« پاسخ »

الف) کاهش هزینه‌های تولید ب) فراهم آوردن بازار خوب برای محصولات خود و فروش بیشتر ج) فروش محصولات با قیمت بیشتر

۲- تولیدکنندگان چگونه و از چه راه‌هایی می‌توانند هزینه‌های تولید را کاهش دهند؟ ۳ مورد را نام ببرید.

« پاسخ »

الف) جلوگیری از استخدام نیروی کار غیرلازم ب) صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه ج) جلوگیری از ریخت و پاش‌ها و هزینه‌هایی که تأثیر مثبت در تولید ندارند.

۳- درآمد با سود چه تفاوتی دارد؟

« پاسخ »

اگر از درآمد به دست آمده، هزینه‌های تولید را کسر کنیم، آن‌چه که باقی می‌ماند، سود نامیده می‌شود.

۴- درآمد چیست؟

« پاسخ »

مقدار پولی که تولیدکنندگان در ازای فروش محصولات خود به دست می‌آورند درآمد نامیده می‌شود.

۵- نگاه اقتصادی در مورد سود و زیان در تولید چگونه است؟

« پاسخ »

در اقتصاد اسلامی، عوامل انسانی هم می‌تواند صاحب تولید باشد و هم می‌تواند دستمزد بگیرد و در سود و زیان شریک نشود؛ ولی سرمایه‌ی مالی (پول) نمی‌تواند مانند سرمایه‌ی فیزیکی (تراکتور) اجاره بگیرد؛ چرا که ربا در اسلام حرام است.

۶- منظور از هزینه‌ی تولید چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

« پاسخ »

تولیدکنندگان برای تولید محصولات خود - اعم از کالاها یا خدمات - به ناچار باید هزینه کنند. آن‌ها باید محلی را به عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار و همچنین ماشین‌آلات و سایر ابزارها و سرمایه‌های فیزیکی را خریداری یا اجاره کنند و نیز مواد اولیه را بخرند و تعدادی کارگر و کارمند را نیز به استخدام درآورند. بنابراین، مبالغی را که تولیدکنندگان برای تولید مصرف می‌کنند، «هزینه‌های مستقیم تولید» می‌نامند. مثلاً برای تولید گندم، هزینه‌هایی از جمله تراکتور، اجاره زمین، آب، کود و سم می‌پردازد که به این‌ها هزینه‌های تولید می‌گویند.

۷- سرمایه‌ی فیزیکی چیست؟

« پاسخ »

به کالاهای بادوام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شود، سرمایه‌ی فیزیکی می‌گویند؛ مثلاً تراکتور در کشاورزی و کامیون در حمل و نقل

۸- عوامل تولید به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ نام ببرید و توضیح دهید.

« پاسخ »

(۱) منابع طبیعی: شامل کالاها، امکانات و منابع می‌باشد؛ مانند زمین در کشاورزی و مواد خام در صنعت
(۲) سرمایه: شامل سرمایه‌های فیزیکی (ابزار، تجهیزات و ماشین‌آلات تولید) و سرمایه‌ی مالی (پول) می‌باشد. سرمایه‌ی مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد، بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر به تولید کمک می‌کند.
(۳) عوامل انسانی: تولید و فراهم آوردن محصولات، نیازمند کار و تلاش انسان است. عوامل انسانی شامل کارگر ساده (نیروی کار)، کارفرما (صاحب کسب و کار)، مدیر، متخصص و کارآفرین می‌باشد.
عوامل انسانی مهم‌تر از دو عامل دیگر است؛ زیرا وظیفه‌ی ترکیب سایر عوامل تولید را برعهده دارد.

۹- عوامل تولید چیست؟ مثال بزنید.

« پاسخ »

تولیدکنندگان برای انجام فعالیت‌های تولیدی خویش به ورودی‌های مختلفی نظیر نیروی کار، مواد اولیه، تجهیزات و سایر ملزومات نیازمندند که به آن‌ها «نهادهای تولید» یا «عوامل تولید» می‌گویند.
برای مثال یک کشاورز، به زمین، نیروی کار، آب، کود و ابزار نیاز دارد و یک صنعتکار به نیروی کار، ماشین‌آلات، مواد اولیه و نظایر آن نیازمند است.

۱۰- انگیزه‌ی تولیدکنندگان از تولید کالا یا خدمات چیست؟

« پاسخ »

انگیزه‌ی تولیدکنندگان در درجه‌ی اول، برطرف کردن نیازهای خود و خانواده (کسب سود) و همچنین خدمت به هم‌نوعان و آبادانی و موفقیت در کشور (انگیزه‌های انسانی و ملی) می‌باشد.

۱۱- انواع تولید را بنویسید و مثال بزنید.

« پاسخ »

(۱) تولید محصولات به صورت مستقیم از طبیعت مثل چوب جنگل - معادن - ماهی از دریا (طبیعت)
(۲) تولید صنعتی که ترکیبی و تبدیل مواد با محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی می‌باشد؛ مثل صنایع غذایی، پوشاک، پتروشیمی و ... (صنعت)
(۳) تولید محصولاتی که محسوس و ملموس نیست که به آن، محصولات نرم می‌گویند که به این دسته از تولیدات، خدمات می‌گویند. (خدمات)

۱۲- تولیدکنندگان چه کسانی هستند؟ مثال بزنید.

« پاسخ »

همه‌ی فعالات اقتصادی به نوعی تولیدکننده‌ی محصول (کالا یا خدمات) هستند. کشاورزان و صنعتگران، کالا تولید می‌کنند و رانندگان و تعمیرکاران و مشاوران و بانک‌ها و معلمان، همگی خدمات تولید می‌کنند. تولیدکنندگان با فعالیت خود، ارزش افزوده ایجاد می‌کنند.

۱۳- آیا منابع و امکانات طبیعت به طور مستقیم مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

« پاسخ »

منابع و امکانات در طبیعت وجود دارد، ولی این منابع به گونه‌ای هست که نمی‌تواند مورد استفاده قرار گیرد و نیازهایمان را برطرف سازد؛ بلکه باید با برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی به کالاها و خدماتی تبدیل شود که می‌تواند نیازهای ما را برآورده کند.

۱۴- هر کسب و کاری به چند صورت می‌تواند سازماندهی شود؟ توضیح دهید.

« پاسخ »

به دو صورت؛ گاهی سازمان تولید مشارکتی است و همه‌ی عوامل تولید صاحب محصول هستند مثلاً چند نفر که در یک زمین کار می‌کنند، صاحبان زمین، بذر، تراکتور و نیروی کار همه با هم، یک واحد تضمینی کشت و صنعت راه‌اندازی می‌کنند و به تولید گندم می‌پردازند و عواید را بین خود تقسیم می‌کنند. گاهی هم مالکیت کسب و کار تولیدی متعلق به یک یا چند نفر است و تمام منافع، خطر (ریسک) و هزینه‌های تولید برعهده‌ی صاحب تولید است و سایر عوامل تولید، دستمزد یا اجاره می‌گیرند.

۱۵- پولی که تولیدکنندگان برای خرید عوامل تولید می‌پردازند با چه عنوان‌هایی نصیب صاحبان عوامل تولید می‌شود؟

« پاسخ »

اجاره، مزد یا حقوق، سود
اجاره به منابع طبیعی (مثلاً زمین) پرداخت می‌شود.
مزد یا حقوق به کارگران و کارمندان (نیروی انسانی) پرداخت می‌شود.
سود که به صاحب سرمایه تعلق می‌گیرد (که البته گاهی هم به جای سود، زیان به صاحت سرمایه تعلق می‌گیرد).

۱۶- آیا می‌توان یکی از عوامل تولید را از دیگر عوامل مهم‌تر دانست؟ چرا؟

« پاسخ »

بله؛ نقش نیروی انسانی نسبت به سایر عوامل تولید مهم‌تر است؛ چون تا تلاش و کار انسان نباشد، منابع بی‌کران و باارزش طبیعت قابلیت استفاده پیدا نمی‌کنند و سرمایه‌ای حاصل نمی‌شود.

۱۷- عوامل تولید را نام ببرید.

« پاسخ »

(۱) منابع طبیعی (۲) نیروی انسانی (۳) سرمایه

۱۸- تولیدکنندگان برای جلوگیری از ضررهای کوتاهمدت یا بلندمدت خود چه اقداماتی انجام می دهند؟

« پاسخ »

اگر هزینه‌ی تولید از درآمد به دست آمده بیش‌تر باشد، تولیدکننده متحمل ضرر و زیان می‌شود. بنابراین، تلاش می‌کند با افزایش درآمد و کاهش هزینه‌ها از وضع زیان دوری کند. تولیدکننده می‌تواند با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری (مثل پرهیز از استخدام و جلوگیری از ریخت و پاش) و هم‌چنین بازاریابی برای محصولات بتواند از ضرر جلوگیری کند.

۱۹- سود چیست و چگونه محاسبه می‌شود؟

« پاسخ »

هر تولیدکننده‌ای برای تولید کالاها و خدمات مختلف، باید مقداری پول هزینه کند که به آن هزینه‌های تولید گفته می‌شود. در مقابل چنین هزینه‌هایی، تولیدکنندگان با فروش محصولات خود مقداری پول به دست می‌آورند که به آن درآمد گفته می‌شود. حال اگر میزان درآمد از هزینه بیش‌تر باشد، می‌گوییم که تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است که به این صورت محاسبه می‌شود:

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه}$$

۲۰- تولید را تعریف کنید.

« پاسخ »

به سلسله اقداماتی که برای تبدیل منابع به کالاهای موردنیاز صورت می‌گیرد، تولید می‌گویند.

۲۱- یک واحد تولیدی را در نظر بگیرید:

الف) تحقیق کنید این واحد تولیدی چه هزینه‌هایی دارد.

ب) به نظر شما، چگونه می‌توان سود این واحد تولیدی را افزایش داد؟

« پاسخ »

الف- هزینه‌های انبارداری - نگهداری - خرید مواد اولیه - دستمزد کارکنان - هزینه‌ی آب و برق و ...
با صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه - جلوگیری از اتلاف نیرو - تولید و عرضه‌ی کالای باکیفیت - جلب اعتماد و رضایت مشتریان و ... می‌توان سود این واحد تولیدی را افزایش داد.

۲۲- یک فرم اظهارنامه‌ی مالیاتی را بررسی، و به طور فرضی تکمیل کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

- ۲۳- ۱- به رساله عملیه مرجع تقلید خود مراجعه، و تحقیق کنید آیا
الف) عامل انسانی می‌تواند در زیان شریک شود.
ب) ابزار تولید می‌تواند در محصول و عایدی نهایی شریک شود؟
- ۲- به سیاست اول از سیاست‌های کلی اقتصادی مقاومتی مراجعه کنید و براساس مطالب این درس راهکارهایی را پیشنهاد دهید.

« پاسخ »

- ۱- الف) عوامل انسانی هم می‌توانند صاحب تولید شود و هم دستمزد بگیرد و در سود و زیان شریک نشود.
ب) ابزار تولید مانند ماشین‌آلات کشاورزی می‌توانند مانند عوامل انسانی در محصول شریک شوند.
- ۲- توجه به تولید داخلی و عدم وابستگی به خارج - آموزش نیروهای متخصص - مدیریت در برنامه‌ها و مصرف و ...
(پاسخ‌ها پیشنهادی بودند. ضمن تعریف اقتصاد مقاومتی می‌توان پاسخ‌های بیش‌تری ارائه داد.)
- ۲۴- در مورد انگیزه‌های تولیدکنندگانی که می‌شناسید (مدرسه‌سازان و ناوای محله و ...) بحث کنید.

« پاسخ »

- در مورد ناوایان علاوه بر کسب سود خدمت به مردم و رضایت مردم را نیز می‌توان ذکر کرد. و در مورد مدرسه‌سازان (خیرین) بی‌شک افرادی که در این زمینه فعالیت می‌کنند خدمت به مردم و موفقیت کشور از اهداف آنان می‌باشد.
- ۲۵- برای این که هر کالایی آماده‌ی مصرف شود، چه مرحله‌ی را باید طی کند؟ این مراحل را فهرست کنید.

« پاسخ »

- برای تهیه نان مراحل مختلفی طی می‌شود:
مرحله‌ی اول: کاشتن بذر گندم - مرحله‌ی دوم: تولید گندم - مرحله‌ی سوم: برداشت محصول گندم - مرحله‌ی چهارم: تبدیل گندم به آرد - مرحله‌ی پنجم: تهیه‌ی نان
- ۲۶- برای این که یک کالای آماده‌ی مصرف شود، چه مرحله‌ی را باید طی کند؟ این مراحل را فهرست کنید.

« پاسخ »

- یافتن ماده‌ی خام ← انتقال به کارخانه ← تغییر شکل مناسب نیاز ← ترکیب با امکانات دیگر ← کالای آماده‌ی مصرف
- ۲۷- تولید چیست؟

« پاسخ »

- سلسله‌ی اقداماتی که برای تبدیل منابع به کالاهای مورد نیاز صورت می‌گیرد، همان «تولید» است.

۲۸- انگیزه‌ی تولیدکنندگان از تولید چیست؟

« پاسخ »

انگیزه‌ی بسیاری از تولید کنندگان کالاها و خدمات، برطرف کردن نیازهای خود و خانواده و تأمین منافع شخصی است.

۲۹- تولیدکننده‌ای از فروش ۵۰۰۰ واحد کالای تولیدی خود ۶۵ میلیون تومان سود حسابداری کسب کرده است. اگر برای خرید و اجاره‌ی عوامل تولید مبالغی را به صورت زیر پرداخت کرده باشد:

- اجاره‌ی کارگاه ۱۲ میلیون تومان
  - حقوق و دستمزد کارکنان تولیدی ۱۵ میلیون تومان
  - خرید عمده‌ی مواد اولیه ۲۰ میلیون تومان
  - هزینه‌ی استهلاک ۵ میلیون تومان
  - هزینه‌ی آب، برق، تلفن و گاز نیز جمعاً ۶ میلیون تومان
  - سرمایه‌ی فیزیکی که متعلق به خود تولیدکننده است و ارزش اجاره‌ی آن برابر ۱۰ میلیون تومان است.
- در این صورت:

الف) قیمت هر واحد کالای تولیدی چقدر است؟

ب) سود ویژه‌ی تولیدکننده چقدر است؟

ج) درآمد تولیدکننده چقدر است؟

- ۱) الف: ۲۴۶۰۰ تومان ب: ۷۵ میلیون تومان ج: ۱۲۳ میلیون تومان
- ۲) الف: ۲۶۶۰۰ تومان ب: ۷۵ میلیون تومان ج: ۱۳۳ میلیون تومان
- ۳) الف: ۲۴۶۰۰ تومان ب: ۵۵ میلیون تومان ج: ۱۲۳ میلیون تومان
- ۴) الف: ۲۶۶۰۰ تومان ب: ۵۵ میلیون تومان ج: ۱۳۳ میلیون تومان

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در صورت مسئله عنوان شده سود حسابداری برابر ۶۵ میلیون تومان است، یعنی برای محاسبه‌ی هزینه‌های تولید فقط هزینه‌های مستقیم را در نظر گرفته پس:

هزینه‌ی آب و برق و ... + هزینه‌ی استهلاک + خرید مواد اولیه + حقوق + اجاره = هزینه‌های مستقیم
 میلیون تومان $۵۸ = ۱۲ + ۱۵ + ۲۰ + ۵ + ۶$ = هزینه‌های مستقیم

ج) برای محاسبه‌ی درآمد از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

سود حسابداری + هزینه‌های مستقیم = درآمد

میلیون تومان $۱۲۳ = ۵۸ + ۶۵$ = درآمد

الف) $\text{تومان } ۲۴۶۰۰ = \frac{\text{درآمد}}{\text{تعداد کالا}} = \frac{۱۲۳,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰۰۰}$ = قیمت هر واحد کالا

برای محاسبه‌ی سود ویژه از این فرمول استفاده می‌کنیم:

(مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم) - درآمد = سود ویژه

میلیون تومان $۵۵ = ۱۲۳ - (۵۸ + ۱۰)$ = سود ویژه

ب)

یادآوری: گاهی نمی‌توان به ترتیب خواسته شده در مسئله پاسخ‌ها را محاسبه کنیم مثل این‌جا که اول قسمت «ج» بعد

«الف» و نهایتاً «ب» را محاسبه کردیم.

۳۰- تولید کننده‌ای در فرایند تولید سالیانه خود هزینه‌هایی مطابق جدول زیر متحمل می‌شود. همچنین این تولیدکننده هر واحدی کالای تولیدشده خود را به قیمت ۶۲۲ هزار تومان به فروش می‌رساند. در صورتی که این تولیدکننده بخواهد سالیانه ۴۸۰ میلیون تومان سود اقتصادی (ویژه) کسب کند، سالیانه چند واحد کالا باید تولید کند؟ (تولیدکننده خود مالک بنگاه تولیدی و ماشین‌آلات است.)

هزینه سالیانه خرید مواد اولیه	۱۲ میلیون تومان
دستمزد ماهیانه کارکنان	۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان
تعداد کارکنان	۶ نفر
اجاره ماهیانه کارگاه	۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان
اجاره ماهیانه ماشین‌آلات	۷,۲۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌آلات	$\frac{۳}{۲}$ هزینه سالیانه مواد اولیه

۷۹۹ (۴)

۱۳۰۰ (۳)

۹۷۹ (۲)

۱۲۰۰ (۱)

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

تومان $۱۰۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۶ \times ۱,۵۰۰,۰۰۰ =$ دستمزد سالیانه تمام کارکنان

$\left(\frac{۳}{۲} \times ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۰۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ \right)$ = هزینه مستقیم سالیانه

تومان $۱۳۸,۰۰۰,۰۰۰ =$ هزینه‌های مستقیم سالیانه

اجاره سالیانه ماشین‌آلات + اجاره سالیانه کارگاه = هزینه‌های غیرمستقیم سالیانه

$۱۲ \times (۳,۵۰۰,۰۰۰ + ۷,۲۰۰,۰۰۰)$ = هزینه‌های غیرمستقیم سالیانه

تومان $۱۲۸,۴۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۱۰,۷۰۰,۰۰۰ =$ هزینه‌های غیرمستقیم سالیانه

هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی

$(۱۳۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۲۸,۴۰۰,۰۰۰) - \text{درآمد} = ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow$

$۷۴۶,۴۰۰,۰۰۰ = \text{درآمد} - ۲۶۶,۴۰۰,۰۰۰ \Rightarrow$

واحد $۱۲۰۰ = \frac{۷۴۶,۴۰۰,۰۰۰}{۶۲۲,۰۰۰} = \text{تعداد کالا} \Rightarrow$ قیمت هر واحد کالا $\times$ تعداد کالا = درآمد

- ۳۱- شخصی با سرمایه اولیه خود می‌تواند یکی از فعالیت‌های زیر را انجام دهد. اگر انتخاب او تولید محصولات پلاستیکی بازیافتی باشد، هزینه فرصت این انتخاب چقدر است؟
- الف) ضایعات کارخانجات را به قیمت ۵ میلیون تومان خریداری و با تولید و فروش محصولات بازیافتی، ۴ میلیون تومان منفعت کسب کند.
- ب) مواد اولیه را به قیمت ۵ میلیون تومان خریداری و محصولات تولیدی با کیفیت خود را با قیمت ۸ میلیون تومان بفروشد.
- ج) ضایعات کارخانجات را به قیمت ۵ میلیون تومان خریداری و به کارخانه تولید محصولات بازیافتی با قیمت ۷ میلیون تومان بفروشد.
- ۱) ۴ میلیون تومان   ۲) ۳ میلیون تومان   ۳) ۵ میلیون تومان   ۴) ۱ میلیون تومان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شخص باید لیست گزینه‌های انتخابی خود را تهیه کند و به ترتیب از بالا به پایین برحسب منافع حاصله و هزینه‌ها، انتخاب‌های موجود را مرتب نماید. سپس اولین گزینه در این لیست به عنوان انتخاب فرد و گزینه بعدی (گزینه دوم) هزینه فرصت او خواهد بود. به این ترتیب هزینه فرصت، برابر ۳ میلیون تومان خواهد شد.

۵ میلیون هزینه ۴ میلیون منفعت	۱) خرید ضایعات و تولید محصولات بازیافتی
۵ میلیون هزینه ۳ میلیون منفعت	۲) خرید مواد اولیه و تولید محصولات دست اول
۵ میلیون هزینه ۲ میلیون منفعت	۳) خرید ضایعات و فروش آن به سایر کارخانه‌ها

- ۳۲- کدام گزینه، دربردارنده‌ی پاسخ درست و کامل دو سؤال زیر است؟
- الف) همه‌ی گزینه‌ها به استثنای گزینه‌ی «.....» بیانگر معنا و مفهوم «حیازت» است؟
- ب) اگر کشوری با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان توجهی بیش‌تر داشته باشد:
- ۱) الف) بدون آن اولین تولید انسان، امکان پذیر نبوده است. ب) می‌توان در تجاری‌سازی فناوری‌های نوین توفیق یابد.
- ۲) الف) انسان، منابع طبیعی را با استفاده از ابزار به تولید می‌رساند. ب) به وضعیت استقلال اقتصادی نزدیک می‌شود.
- ۳) الف) برداشت از محصول آماده‌ی طبیعت، موجب مالکیت فردی می‌شود. ب) قادر خواهد بود در بازارهای فروش کالاهای صادراتی تنوع ایجاد کند.
- ۴) الف) انسان محصول آماده‌ی طبیعت را بدون این‌که کاری روی آن انجام دهد، مستقیماً برداشت می‌کند. ب) امکان وابستگی به درآمدهای نفتی را کاهش داده و از وضعیت تک‌محصولی فاصله می‌گیرد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی الف) گزینه‌ی ۲ ← مفهوم احیا

۳۳- هریک از موارد زیر به ترتیب، جزء کدام یک از انواع تولید است؟

- الف) انسان محصول آماده‌ی طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند، بدون این‌که کاری روی آن انجام دهد، مثل بهره‌برداری از علفِ مراتع و چوب جنگل‌ها، این اقدام که موجب مالکیت فردی می‌شود «.....» نام دارد.
- ب) انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، هم‌چنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند، مثل زراعت و پرورش ماهی، به این نوع از تولید، «.....» می‌گویند.
- ج) نوعی دیگر از تولید که «.....» نام دارد، از ترکیب و تبدیل مواد یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی که در آن‌ها به وجود می‌آید. مثل صنایع غذایی و پتروشیمی
- د) نوع سوم تولید، تولید محصولاتی است که محسوس و ملموس نیست و به عبارتِ امروزی «.....» به شمار می‌رود. به این دسته از تولیدات «.....» می‌گویند.

- ۱) الف) حیات ب) احیاء ج) صنعت د) محصولات نرم - خدمات
- ۲) الف) حیات ب) احیاء ج) صنعت د) محصولات کاربردی - کالاهای سرمایه‌ای
- ۳) الف) احیاء ب) حیات ج) محصولات استراتژیکی د) محصولات راهبردی - خدمات
- ۴) الف) احیاء ب) حیات ج) محصولات استراتژیکی د) محصولات نرم - کالاهای سرمایه‌ای

« پاسخ »

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- گزینه‌ی الف) با توجه به تعرف مورد الف گزینه‌های ۳ و ۴ حذف می‌شوند. ← تعریف حیات
گزینه‌ی ب) با توجه به تعریف احیاء دوباره هم گزینه‌های ۳ و ۴ حذف می‌شوند.
- گزینه‌ی ج) تعریف صنعت دوباره هم گزینه‌های ۳ و ۴ حذف می‌گردد.
- * دقت کنید در این گونه موارد وقتی مورد الف دو گزینه‌ی ۳ و ۴ را حذف کرده‌ایم دو گزینه‌ی ۱ و ۲ در موارد ب و ج یکسان است، برای صرفه‌جویی در زمان نیازی به خواندن موارد ب و ج نیست!
- گزینه‌ی د) د تعریف محصولات نرم است که خدمات نیز نامیده می‌شوند. ← حذف گزینه‌ی ۲

۳۴- هریک از موارد زیر به ترتیب جزء، کدام یک از انواع تولید است؟

- الف) تولید لوازم التحریر
 ب) صید ماهی در دریاها و رودخانه‌ها
 ج) فعالیت‌های فرهنگی و هنری
 د) تولید و تکثیر آبزیان در حوضچه‌های مخصوص
- ۱) الف) حیات ب) صنعت ج) محصولات نرم د) احیاء
 ۲) الف) صنعت ب) حیات ج) محصولات نرم د) احیاء
 ۳) الف) احیاء ب) حیات ج) صنعت د) خدمات
 ۴) الف) احیاء ب) حیات ج) خدمات د) صنعت

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

حیازت ← انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند بدون این‌که کاری روی آن انجام دهد. مثل بهره‌برداری از علف مراتع، چوب جنگل‌ها، معادن و یا ماهی دریاها. این اقدام را که موجب مالکیت خرد می‌شود، حیازت می‌گویند.

احیا ← وقتی انسان با کار خود و استفاده از ابزار منابع طبیعی را به تولید می‌رساند مثل زراعت، باغبانی و پرورش ماهی.

صنعت ← ترکیب و تبدیل مواد حیازت شده + محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی + (ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها) مثل صنایع غذایی، پوشاک و پتروشیمی.

الف) صنعت ب) حیات ج) محصولات نرم د) احیاء

۳۵- کدام گزینه به درستی، صحت یا نادرستی عبارات زیر را نشان می‌دهد؟

- نوع اول تولید آن است که انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند بدون آن‌که کاری روی آن انجام دهد. به این روش از تولید «حیازت» می‌گویند.

- تولید کنندگان و مؤسسات اقتصادی براساس انگیزه‌های خود به دو دسته عمده «انتفاعی» و «غیرانتفاعی» تقسیم می‌شوند.

- همه محصولات و کالاها و حتی ایده‌ها و نوآوری‌ها حاصل فعالیت‌های تولیدی می‌باشند و در هر مرحله از تولید، مؤسسه‌ای بر روی محصول مؤسسه قبلی کار می‌کند و بر ارزش آن می‌افزاید، این عمل در اصطلاح باعث ایجاد ارزش افزوده می‌شود.

- ۱) ص - ص - ص (۲) ص - غ - ص (۳) غ - ص - غ (۴) غ - ص - ص

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- نادرست است. در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و هم‌چنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند. به این نوع از تولید «احیا» می‌گویند.

- درست است.

- درست است.

۳۶- کدام گزینه در ارتباط با نوع دوم تولید صحیح نیست؟

- (۱) ترکیب و تبدیل مواد حیات شده
 (۲) تولید منابع طبیعی با استفاده از ابزار
 (۳) پوشاک مثالی است برای این نوع از تولید
 (۴) ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در محصولات

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نوع دوم از تولید، که صنعت نام دارد از ترکیب و تبدیل مواد حیات شده و یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آنها به دست می‌آید، مثل صنایع غذایی، پوشاک، پتروشیمی و ... تولید منابع طبیعی با استفاده از ابزار، مربوط به نوع اول تولید است که «احیا» نام دارد.

۳۷- تولیدکننده‌ای در طول سال گذشته هزینه‌های زیر را متحمل شده و از این طریق ۶۰۰ واحد کالا هر یک به ارزش ۴۵۰,۰۰۰ تومان تولید کرده و فروخته است. به ترتیب سود حسابداری و سود اقتصادی این تولیدکننده چند تومان است؟ (تولیدکننده خود مالک کارگاه تولیدی و ماشین‌آلات است.)

حقوق ماهانه هریک از کارکنان	۸۰۰,۰۰۰ تومان
تعداد کارکنان	۵
هزینه سالانه خرید مواد اولیه	۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه سالانه اجاره ماشین‌آلات	۵۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه ماهانه اجاره کارگاه	۱,۸۰۰,۰۰۰ تومان

(۲) ۳۸,۸۰۰,۰۰۰، ۱۱۵,۴۰۰,۰۰۰

(۱) ۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰، ۱۱۵,۴۰۰,۰۰۰

(۴) ۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰، ۱۱۴,۵۰۰,۰۰۰

(۳) ۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰، ۱۱۵,۴۰۰,۰۰۰

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تومان ۴,۰۰۰,۰۰۰ = $۸۰۰,۰۰۰ \times ۵$ = حقوق ماهانه کارکنان

تومان ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ = $۴,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲$ = حقوق سالانه کارکنان

تومان ۲۱,۶۰۰,۰۰۰ = $۱,۸۰۰,۰۰۰ \times ۱۲$ = هزینه سالانه اجاره کارگاه

تومان ۷۸,۰۰۰,۰۰۰ = $۴۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰,۰۰۰$ = هزینه‌های مستقیم

تومان ۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۶۰۰ \times ۴۵۰,۰۰۰$ = درآمد

تومان ۷۶,۶۰۰,۰۰۰ = $۲۱,۶۰۰,۰۰۰ + ۵۵,۰۰۰,۰۰۰$ = هزینه‌های غیرمستقیم

سود حسابداری = درآمد - هزینه‌های مستقیم

تومان ۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰ = $۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۸,۰۰۰,۰۰۰$ = سود حسابداری

هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی (ویژه)

هزینه‌های غیر مستقیم - سود حسابداری = سود اقتصادی (ویژه) $\Rightarrow$

تومان ۱۱۵,۴۰۰,۰۰۰ = $۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۶,۶۰۰,۰۰۰$ = سود اقتصادی (ویژه) $\Rightarrow$

۳۸- در کدام گزینه هزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) فردی یک دستگاه تراکتور دارد. این فرد می‌تواند خود با تراکتورش بر روی زمین کار کند و سالانه درآمدی معادل ۶ میلیون ریال کسب کند، یا آن را به فرد A اجاره دهد و ماهانه مبلغ ۳۰۰ هزار ریال دریافت کند. این فرد خود با تراکتور کار خواهد کرد، بنابراین هزینه فرصت وی برابر خواهد بود با ۶ میلیون ریال درآمدی که از این طریق می‌تواند کسب کند.

(۲) فردی در زمین کشاورزی خود می‌تواند با گندم کشت کند و در انتهای سال ۲۰ تن گندم با منفعت هر تن ۱۰۰ هزار ریال کسب کند یا بر روی زمین خود جو کشت کند و در انتهای سال ۱۰ تن جو با منفعت هر تن ۵۰۰ هزار ریال کسب کند. این فرد در زمین خود جو کشت خواهد کرد، بنابراین هزینه فرصت وی برابر خواهد بود با ۵۰۰۰ هزار ریال منفعت حاصل از کشت گندم که از آن صرف‌نظر کرده است.

(۳) فردی ۲۰ میلیون تومان پس‌انداز دارد. وی می‌تواند ۲۰۰ برگه اوراق مشارکت با سود هر برگه ۱۱۰ هزار تومان خریداری کند یا این پول را در بانک با سود سالانه ۲۰ درصد سرمایه‌گذاری کند. این فرد اوراق مشارکت خواهد خرید و هزینه فرصت وی برابر خواهد بود با ۴ میلیون تومان سودی که از سرمایه‌گذاری در بانک می‌توانست کسب کند.

(۴) شخصی می‌خواهد بین کار کردن و رفتن به دانشگاه یکی را انتخاب کند. هزینه‌های یک سال تحصیل در دانشگاه شامل هزینه ثبت نام به میزان ۳ میلیون ریال، هزینه خرید کتاب و ملزومات به میزان ۱ میلیون ریال و هزینه رفت و آمد برابر با ۲ میلیون ریال است. اما اگر این شخص کار کند درآمد خالصی معادل ۶ میلیون ریال خواهد داشت. این فرد تصمیم می‌گیرد به دانشگاه برود. در این صورت هزینه فرصت وی ۳ میلیون ریال هزینه ثبت نام است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تومان $20,000,000 - (200 \times 110,000) =$ سود حاصل از خرید اوراق مشارکت

تومان $2,000,000 = 22,000,000 - 20,000,000 =$ سود حاصل از خرید اوراق مشارکت

تومان $4,000,000 = \frac{20}{100} \times 20,000,000 =$ سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بانک

اگر این فرد اوراق مشارکت خریداری کند هزینه فرصت او برابر خواهد بود با ۴ میلیون تومانی که می‌توانست از طریق سرمایه‌گذاری در بانک به دست آورد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اگر این فرد بخواهد خود با تراکتور کار کند هزینه فرصت او برابر خواهد بود با ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال $(3,600,000 = 12 \times 300,000)$ درآمدی که می‌توانست سالانه با اجاره دادن تراکتور تراکتور کسب کند.

گزینه «۲»: اگر این فرد در زمین خود جو کشت کند هزینه فرصت او برابر خواهد بود با ۲۰۰۰ هزار ریال منفعت حاصل از کشت گندم که از آن صرف‌نظر کرده است.

گزینه «۴»: اگر این فرد تصمیم بگیرد به دانشگاه برود هزینه فرصت او ۶ میلیون ریال درآمد خالصی است که می‌توانست از طریق کار به دست آورد.

- ۳۹- در صورتی که در فرآیند تولید محصولات زراعی، کشاورزی که صاحب زمین است همراه فروشنده بذر و صاحب تراکتور و چندین نفر نیروی کار ساده، با هم یک واحد تعاونی راه‌اندازی کنند، چه نوع سازمان تولیدی ایجاد شده و صاحب اصلی محصول چه کسی است؟
- (۱) سازمان تولید، انفرادی است و در آن صاحب زمین به‌عنوان کارفرما سهم هر یک از عوامل تولید دیگر را مطابق قرار داد تنظیم شده پرداخت می‌کند.
- (۲) سازمان تولید، انفرادی است و صاحب سرمایه به‌تنهایی مسئولیت تولید را بر عهده گرفته و تمام هزینه‌ها بر عهده اوست و سایر عوامل سود یا بهره دریافت می‌کنند.
- (۳) سازمان تولید، مشارکتی است و همه عوامل تولید صاحب محصول هستند و ارزش محصول به نسبتی که با هم توافق کرده‌اند بین آن‌ها تقسیم می‌شود.
- (۴) سازمان تولید، مشارکتی است اما صاحب سرمایه که مسئول هزینه‌های تولید است مطابق قانون محصول یا ارزش آن را به‌طور مساوی بین همه اعضا تقسیم می‌کند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو نوع سازمان تولید وجود دارد:

- (۱) سازمان تولید مشارکتی
(۲) سازمان تولید انفرادی
- نوع اول که پاسخ پرسش ماست، به این شرح است:
- در سازمان تولید مشارکتی همه عوامل تولید صاحب محصول هستند و همه با هم در فرآیند تولید مشارکت دارند و محصول یا ارزش آن به‌طور مساوی و یا نسبتی مشخص بین آن‌ها تقسیم می‌شود.
- صاحبان زمین، بذر، تراکتور و نیروی کار (کارگر) همه با هم یک واحد تعاونی کشت و صنعت راه‌اندازی کرده و عواید آن را بین خود مطابق قرارداد تقسیم می‌کنند.

۴۰- کدام گروه از کالاها تماماً حاصل نوع دوم تولید است؟

- (۱) زراعت - پرورش بوقلمون - پوشاک - بهره‌برداری از معادن
(۲) مواد دارویی - باغبانی - پرورش زنبور عسل - صید ماهی از دریا
(۳) پوشاک - محصولات پلاستیکی - مواد غذایی - مواد دارویی
(۴) تولید سموم دفع آفات نباتی - پالیکاری - پرورش گل‌های زینتی - استفاده از چوب جنگل‌ها

« پاسخ »

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نوع دوم تولید که «صنعت» نام دارد، از ترکیب و تبدیل مواد حیازت‌شده یا محصولات حاصل از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها به‌دست می‌آید، بنابراین تنها در گزینه ۳ تمام کالاهای تولید شده حاصل روش صنعت است، زیرا زراعت، شالیکاری و پرورش بوقلمون، باغبانی، پرورش زنبور عسل و پرورش گل‌های زینتی، همگی از نوع اول تولید یعنی احیا هستند.
- بهره‌برداری از معدن، صید ماهی دریا، استفاده از چوب جنگل‌ها نیز «حیازت» یا مواد حیازت‌شده نامیده می‌شود.
- اما تولید پوشاک، محصولات پلاستیکی، مواد غذایی و دارو که در گزینه ۳ آمده‌اند تماماً حاصل روش «صنعت» هستند. همچنین سموم دفع آفات نباتی در گزینه ۴ نیز محصول تولیدی از روش صنعت است.

۴۱- «اگر انسان با ترکیب و تبدیل موادی که مستقیماً از طبیعت برداشت کرده و یا محصولاتی که با استفاده از ابزار و کار انسان روی منابع طبیعی به دست آمده و یا حتی ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی در آنها دست به ایجاد محصولی بزند.» مبین کدام نوع از تولید است.

(۱) حیات (۲) احیا (۳) ایجاد ارزش افزوده (۴) صنعت

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نوع دوم تولید که «صنعت» نام دارد، از ترکیب و تبدیل مواد حیات‌شده یا محصولاتی به دست آمده از احیای منابع طبیعی و یا ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آنها به دست می‌آید، مثل پوشاک، صنایع غذایی، پتروشیمی و ...

۴۲- این جمله بیانگر چه مفهومی است؟

«منابع و امکانات به گونه‌ای که هست نمی‌تواند مورد استفاده انسان قرار گیرد و نیازها را برطرف کند، بلکه باید برای برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی، به کالاها و خدمات تبدیل شوند.»

(۱) تولید (۲) خلق (۳) عرضه (۴) تقاضا

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به سلسله اقداماتی که منابع و امکانات را از شکل اولیه خود خارج و با برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی در آنها به کالاها و خدماتی تبدیل می‌کند که قادر به رفع نیازهای انسان باشد، «تولید» گفته می‌شود.

۴۳- چگونه می‌توان بدون افزایش تولید، بر میزان «سود بنگاه اقتصادی» افزود؟

- (۱) با کاهش هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم و بازاریابی مناسب برای محصولات
- (۲) با افزایش قیمت و یافتن بازارهای خوب برای محصول و صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه
- (۳) با صرفه‌جویی و فروختن کالا با قیمت مناسب و استخدام نیروی کار ارزان قیمت
- (۴) با صرفه‌جویی، افزایش بهره‌وری، بازاریابی و تعیین قیمت مناسب برای محصول

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بنگاه اقتصادی می‌تواند از دو طریق بر میزان سود خود بیافزاید:

- (۱) با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری (مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم یا صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی و جلوگیری از ریخت و پاش‌ها) هزینه‌های تولید را کاهش داده و بر سود خود بیافزاید.
- (۲) با بازاریابی و فراهم آوردن بازار خوب برای محصولات خود و تعیین قیمت مناسب

۴۴- کدام یک برترین «عامل تولید» بوده و دلیل آن چیست؟

- ۱) سرمایه اجتماعی، زیرا منابع بیکران و باارزش طبیعت را به محصولات مورد نیاز مردم تبدیل می کند.
- ۲) سرمایه فیزیکی، زیرا جزء کالاهای بادوام سرمایه ای است و موجب ارزش افزوده می شود.
- ۳) سرمایه انسانی، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را بر عهده دارد.
- ۴) سرمایه مالی، زیرا وظیفه تأمین و تجهیز سایر عوامل تولید را بر عهده دارد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برترین عامل تولید، سرمایه انسانی است، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را نیز بر عهده دارد.

۴۵- آقای مجتبایی با خلاقیت و ایده خود توانسته با ورقه های چوب، محصولات چوبی مورد نیاز آشپزخانه تولید کند. کدام

گزینه «فعالیت تولیدی» را بیان نمی کند؟

- ۱) ایده نوآورانه
- ۲) محصولات آشپزخانه ای
- ۳) محصولات نرم آشپزخانه ای
- ۴) محصولات مورد نیاز

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از طریق فعالیت های تولیدی، کالاها و خدمات مورد نیاز افراد جوامع تهیه می شود. محصولات کشاورزی، محصولات صنعتی و فناوری ها و محصولات دانش بنیان، حتی ایده و نوآوری ها، همه حاصل فعالیت های تولیدی است.

تولید محصولات آشپزخانه با ورقه های چوب ایده نوآورانه، فعالیت تولیدی است، اما آقای مجتبایی قادر نیست با ورقه های چوب، محصولات نرم یا همان خدمات تولید کند.

۴۶- با توجه به مفهوم «تولید»، موارد کدام گزینه، به ترتیب در پاسخ به پرسش‌های زیر درست است؟

- الف) کدام مورد، جزء هزینه‌های تولید تولیدکنندگان نیست؟
- ب) پولی که تولیدکنندگان برای خرید عوامل تولید می‌پردازند، با چه عنوان‌هایی نصیب خانواده‌ها می‌شود؟
- ج) کدام یک از عوامل تولید مهم‌تر از عوامل دیگر است؟ و چرا؟
- د) تولیدکنندگان برای دوری از وضعیت زیان دست به کدام اقدام می‌زنند؟
- ۱) الف) پولی که مابه‌التفاوت درآمد و هزینه است و تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد. ب) اجاره، مزد یا حقوق، قیمت سرمایه، ج) منابع طبیعی، زیرا تولید کالاها و خدمات بدون استفاده از منابع و امکاناتی که طبیعت در اختیار ما نهاده، غیرممکن است. د) پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم
- ۲) الف) پولی که تولیدکننده از فروش محصولات خود به دست می‌آورد. ب) اجاره، مزد یا حقوق، قیمت سرمایه، ج) منابع انسانی، زیرا وظیفه‌ی ترکیب سایر عوامل تولید را نیز بر عهده دارد. د) صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه
- ۳) الف) خریداری یا اجاره‌ی محلی به‌عنوان کارگاه، ب) اجاره، هزینه‌ی استهلاک، قیمت سرمایه، ج) منابع انسانی، زیرا وظیفه‌ی ترکیب سایر عوامل تولید را نیز بر عهده دارد. د) افزایش هزینه‌های تولید
- ۴) الف) پرداخت مزد و حقوق کارگران استخدام شده، ب) قیمت سرمایه، مزد یا حقوق، اجاره، ج) منابع طبیعی، زیرا تولید کالاها و خدمات بدون استفاده از منابع و امکاناتی که طبیعت در اختیار ما نهاده، غیرممکن است. د) عرضه‌ی کالاها و خدمات با قیمت پایین جهت جلب اعتماد مشتریان

« پاسخ »

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

الف) برخی از هزینه‌های تولید تولیدکنندگان عبارت است از: ۱- خریداری یا اجاره‌ی محلی به‌عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار ۲- خرید ماشین‌آلات و لوازم دیگر ۳- خرید مواد اولیه ۴- پرداخت مزد و حقوق کارگران و کارمندان استخدام شده

قسمت (الف) در گزینه‌ی «۱»، تعریف سود و قسمت (الف) در گزینه‌ی «۲»، تعریف درآمد است.

ب) پولی که تولیدکنندگان برای خرید عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازند، عبارت است از: اجاره، مزد یا حقوق و پرداخت قیمت سرمایه به صاحبان آن.

ج) نیروی انسانی یا منابع انسانی، نسبت به سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است و به‌عنوان برترین عامل تولید محسوب می‌شود؛ زیرا وظیفه‌ی ترکیب سایر عوامل تولید را نیز بر عهده دارد.

د) تولیدکنندگان تلاش می‌کنند از وضعیت زیان دوری کنند. آن‌ها برای این کار باید تا حد ممکن هزینه‌های تولید را کاهش دهند. مثلاً، از استخدام نیروی کار غیرلازم بپرهیزند، در مصرف مواد اولیه صرفه‌جویی کنند و جلوی ریخت و پاش‌ها را بگیرند.

۴۷- با توجه به اطلاعات داده شده، وضعیت اقتصادی سالانه‌ی یک بنگاه اقتصادی با ۱۲,۰۰۰ قطعه‌ی تولیدی در ماه و ۵ نفر کارگر چگونه است؟

(الف) پرداخت دستمزد ماهانه‌ی هر کارگر: ۵۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(ب) خرید مواد اولیه‌ی سالانه: ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(پ) اجاره‌ی سالانه‌ی واحد مسکونی صاحب بنگاه: ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(ت) قیمت فروش هر واحد کالای تولیدی: ۷۶,۰۰۰ ریال

(ث) خرید ماشین‌آلات مورد نیاز سالانه‌ی بنگاه: ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(ج) اجاره‌ی ماهانه‌ی بنگاه: ۲۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(چ) هزینه‌ی استهلاک سالانه: معادل ۱۰٪ حقوق سالانه‌ی کارگران

- (۱) ۷,۰۰۲ میلیون ریال سود برده است. (۲) ۷,۰۱۴ میلیون ریال سود برده است.
 (۳) ۱۰,۰۲۷ میلیون ریال ضرر کرده است. (۴) ۷,۰۱۴ میلیون ریال ضرر کرده است.

« پاسخ »

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

میلیون ریال $۶۶۰ = ۱۲ \times ۵۵$ = دستمزد سالانه‌ی یک کارگر

میلیون ریال $۳,۳۰۰ = ۵ \times ۶۶۰$ = دستمزد سالانه‌ی کارگران

میلیون ریال $۲۷۶ = ۱۲ \times ۲۳$ = اجاره‌ی سالانه‌ی بنگاه

میلیون ریال $۳۳۰ = \frac{۱۰}{۱۰۰} \times ۳,۳۰۰$ = هزینه‌ی استهلاک سالانه

میلیون ریال $۱۰,۹۴۴ = ۱۲ \times (۱۲,۰۰۰ \times ۷۶,۰۰۰)$ = درآمد سالانه‌ی بنگاه

هزینه‌ی سالانه‌ی بنگاه - درآمد سالانه‌ی بنگاه = سود یا زیان بنگاه

میلیون ریال (سود) $۷,۰۱۴ = ۱۰,۹۴۴ - (۳,۳۰۰ + ۱۸ + ۶ + ۲۷۶ + ۳۳۰)$ = سود یا زیان بنگاه

۴۸- در رابطه با «واقعیت»، همه‌ی موارد به استثنای مورد: «.....» درست است.

(۱) میزان ضرر، برتری هزینه، بر درآمد است.

(۲) نه «سود» نه «زیان»، برابری «درآمدی و هزینه» است.

(۳) میزان سود، برابر با «تفاوت درآمد و هزینه» است.

(۴) «تولیدکنندگان» کالاهای مختلف، در مورد نیازهایشان تفاوتی با هم ندارند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بدیهی است که نیازهای تولیدکنندگان کالاهای مختلف، با هم متفاوت است برای مثال یک

مؤسسه تولید محصولات کشاورزی، به «زمین کشاورزی نیروی کار، آب، کود، انبار و سردخانه» نیاز دارد در حالی که

یک مؤسسه تولید محصولات صنعتی به «نیروی کار، ماشین‌آلات، مواد اولیه» و نظایر آن نیازمند است.

۴۹- در یک سال معین جمعیت کشور A: ۸۰ میلیون نفر و جمعیت کشور B: ۱۰۰ میلیون نفر و درآمد سرانه دو کشور مساوی شده است. میزان درآمد ملی کشور B نسبت به درآمد ملی کشور A دارای چه وضعی بوده است؟
 (۱) ۲۰٪ کمتر (۲) ۲۰٪ بیشتر (۳) ۲۵٪ بیشتر (۴) ۲۵٪ کمتر

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 این مسئله دو راه حل دارد:

$$\text{درآمد سرانه کشور B} = \text{درآمد سرانه کشور A} = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت}}$$

$$\frac{\text{درآمد ملی کشور B}}{100} = \frac{\text{درآمد ملی کشور A}}{80} = \frac{\text{درآمد ملی کشور B}}{100}$$

$$\frac{\text{درآمد ملی کشور B}}{\text{درآمد ملی کشور A}} = \frac{100}{80} = 1.25 \rightarrow \text{درآمد ملی کشور B ۲۵٪ نسبت به درآمد ملی کشور A بیشتر است.}$$

۲- ← فرض می‌کنیم که درآمد سرانه کشور A که مساوی «درآمد سرانه» کشور B است d باشد. در این صورت درآمد ملی دو کشور برابر است با:

$$A \text{ کشور: } 80/1000/000 \times a = 80/1000/000/a$$

$$B \text{ کشور: } 100/1000/000 \times a = 100/1000/000/a = \frac{100/1000/000}{80/1000/000} = \frac{10}{8} = \frac{5}{4} = 1.25$$

بدین ترتیب نسبت «درآمد ملی» کشور B به کشور A برابر است با ۲۵ درصد اضافی بنابراین درآمد ملی کشور B نسبت به درآمد ملی کشور A ۲۵ درصد بیشتر است.

۵۰- فردی با ۲۰۰,۰۰۰ تومان پس انداز خود می‌تواند:

۲۰ اوراق مشارکت با سود هر ورق ۵۰۰ تومان خریداری کند یا این پول را در بانک با سود ۲۰٪ سرمایه‌گذاری کند یا تعدادی سکه با سود ۷۰,۰۰۰ تومان خریداری کند یا با سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار ۶۰,۰۰۰ تومان سود دریافت کند.

الف) این فرد سود پول خود را در چه کاری باید سرمایه‌گذاری کند؟

ب) هزینه فرصت انتخاب فرد کدام است؟

- ۱) الف- سرمایه‌گذاری بورس در اوراق بهادار، ب- ۷۰,۰۰۰ تومان سودی که از خرید طلا می‌توانست کسب کند.
- ۲) الف- خرید سکه، ب- ۴۰,۰۰۰ تومان سودی که از سرمایه‌گذاری در بانک می‌توانست کسب کند.
- ۳) الف- خرید سکه، ب- ۶۰,۰۰۰ تومان سودی که سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار می‌توانست کسب کند.
- ۴) الف- سرمایه‌گذاری در بانک، ب- ۱۰,۰۰۰ تومان سودی که از خرید اوراق مشارکت می‌توانست کسب کند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فرد باید فهرستی از سرمایه‌گذاری‌های خود و سود آن‌ها را تهیه کند و سپس بهترین انتخاب خود را انجام دهد.

سرمایه‌گذاری	سود حاصل (به تومان)
خرید سکه	۷۰,۰۰۰
سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار	۶۰,۰۰۰
سرمایه‌گذاری در بانک	$200,000 \times \frac{20}{100} = 40,000$
خرید اوراق مشارکت	$20 \times 500 = 10,000$

ب) فرد با خرید سکه از میان سودی که می‌توانست از سرمایه‌گذاری در بورس به دست بیاورد صرف‌نظر کرده است، پس هزینه فرصت این انتخاب سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار است.

۵۱- در رابطه با حیازت، صنعت و خدمات، کدام گزینه درست است؟

- ۱) بهره بردای از چوب جنگل‌ها فعالیتی است که در اقتصاد، احیاء نامیده می‌شود.
- ۲) فرایند تولید عصاره گل‌های معطر، با نام صنعت در اقتصاد شناخته می‌شود.
- ۳) تولید محصولات غیرمحمسوس و غیرملموس با عنوان حیازت در اقتصادی شناخته می‌شود.
- ۴) ترکیب و تبدیل مواد و ایجاد ارزش مصرفی در آن‌ها، به‌عنوان خدمات در اقتصاد شناخته می‌شود.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تهیه عصاره گل‌ها، از تبدیل و ترکیب انواع گل، که به‌روش احیاء تولید شده‌اند، به‌دست می‌آید و ارزش مبادلاتی یا مصرفی پیدا می‌کند، این فرایند بیانگر تعریف صنعت است.

۵۲- تولیدکننده‌ای ۱۰۰۰ واحد پولی، هزینه مستقیم و ۶۰۰ واحد پولی، هزینه غیرمستقیم دارد. اگر درآمد وی ۳۰۰۰ واحد پولی باشد، کدام گزینه بیان‌کننده مقدار سود حسابداری، سود اقتصادی و رابطه بین آن‌ها می‌باشد؟ (به ترتیب از راست به چپ)

- (۱) ۲۰۰۰ - ۱۴۰۰ - برخی از مواقع، سود حسابداری از سود اقتصادی بیشتر است.
- (۲) ۱۴۰۰ - ۲۰۰۰ - سود حسابداری از سود اقتصادی کمتر است.
- (۳) ۲۰۰۰ - ۱۴۰۰ - سود اقتصادی از سود حسابداری کمتر است.
- (۴) ۱۴۰۰ - ۲۰۰۰ - برخی از مواقع، سود اقتصادی از سود حسابداری بیشتر است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

هزینه مستقیم - درآمد = سود حسابداری

واحد پولی $2000 = 3000 - 1000 =$ سود حسابداری

مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی

واحد پولی $1400 = (1000 + 600) - 3000 =$ سود اقتصادی

سود اقتصادی از سود حسابداری کمتر است، زیرا هزینه غیرمستقیم نیز از درآمد کسر می‌شود.

۵۳- در کدام گزینه دیدگاه «اقتصاد اسلامی» به درستی بیان شده است؟

- (۱) به کارگیری سرمایه مالی و پرداخت اجاره برای آن، حرام است.
- (۲) به کارگیری سرمایه فیزیکی و پرداخت اجاره برای آن، حرام است.
- (۳) به کارگیری سرمایه‌های مالی و انسانی و پرداخت اجاره برای آن، حلال است.
- (۴) به کارگیری سرمایه‌های مالی و فیزیکی جهت کسب سود و پرداخت اجاره برای آن، حلال است.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

سرمایه مالی (پولی) را نمی‌توان مانند سرمایه فیزیکی (تراکتور) اجاره کرد؛ چرا که ربا در اسلام حرام است.

۵۴- در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن چه چیزی و چگونه منابع طبیعی را به تولید می‌رساند و نام این نوع از تولید چیست؟

- (۱) منابع و محصولات طبیعی - کار خود و استفاده از ابزار - احیا
- (۲) کالاهای واسطه‌ای - ماشین‌آلات صنعتی - احیا
- (۳) منابع و محصولات طبیعی - نهاده‌های تولید - حیازت
- (۴) کالاهای واسطه‌ای - عوامل تولید - حیازت

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند، مثل زراعت و باغبانی و پرورش ماهی، به این نوع از تولید «احیا» می‌گویند.

همانطور که می‌دانیم، حیازت جزو روش‌های تولید محسوب نمی‌شود بلکه به معنای برداشت مستقیم از طبیعت است، بدون هیچ تغییر و تبدیلی.

- ۵۵- در صورتی که سازمان تولید متعلق به یکی از عوامل باشد یا به صورت مشترک بین برخی از عوامل تولید شکل گرفته باشد، شرایط صرف هزینه‌ها و دریافت درآمد و سایر موارد چگونه تعیین می‌شود؟
- (۱) مسئولیت تولید به تنهایی بر عهده صاحب یا مشترکاً صاحبان تولید است و تمام منافع و تمام خطرات و هزینه‌های تولید بر عهده او است و سایر عوامل، دستمزد یا اجاره می‌گیرند.
  - (۲) مسئولیت تولید همیشه بر عهده رئیس و کارفرما است و تمام خطرات ناشی از ریسک و همچنین تمام هزینه‌ها بر عهده صاحب تولید است و ارزش محصول بین همه عوامل به نسبت معین تقسیم می‌شود.
  - (۳) مسئولیت تولید همیشه بر عهده مدیران و کارفرمایان به صورت مشترک است یعنی تعیین و صرف هزینه‌ها و جلوگیری از ریسک به عهده این گروه متخصص است و در عوض، سایر عوامل تولید از آن‌ها حقوق و دستمزد دریافت می‌کنند.
  - (۴) مسئولیت تولید بر عهده تمام عوامل تولیدی است و هر یک به نسبت سهم خود در فرایند تولید باید نسبت به پرداخت هزینه‌ها و تقبل ریسک متعهد باشند و نهایتاً میزان سهم هر یک در محصول یا ارزش آن توسط صاحب اصلی سازمان معین می‌گردد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ممکن است مالکیت کسب و کار تولیدی متعلق به یکی یا به صورت مشترک به برخی از عوامل تولید باشد، در این صورت تمام منافع، خطر (ریسک تولید) و هزینه‌های تولید بر عهده صاحب تولید است و سایر عوامل تولید، دستمزد یا اجاره می‌گیرند.